

opírá o onen důvod. Jest sice pravda, že podle ustanovení § 1042 obč. zák. ten, kdo učiní za druhého náklad, ježž tento podle zákona byl by měl učiniti sám, má právo požadovati náhradu. To však předpokládá, že ten, kdo za druhého platil, nebyl k tomu sám podle zákona povinen. Bylo-li v tomto případě, jak sama žalující tvrdí, uloženo jí výměrem berní správy, aby ze vkladu převedla částku 2019 Kč na berní úřad ke krytí nedoplatku dávky z majetku a z přírůstku na majetku Václavu V-ovi (žalovanému), a platila-li žalobkyně tuto částku bernímu úřadu, splnila tím jen svou zákonnou povinnost, neboť jde právě o částku, již dle vládního nařízení ze dne 26. srpna 1919, čís. 488 sb. z. a n. byla povinna ze vkladu zadržeti. Bylo její povinností částku tu k řečenému účelu zadržeti a, neučinila-li tak jednala na svůj vrub a není oprávněna požadovati zaplacení částky té na žalovaném, jemuž vklad ani nevyplatila, neboť v době vkladu ani vlastníkem vkladní knížky nebyl a ani podle zákona neměl již povinnost platiti nedoplatek dávky z majetku a přírůstku na majetku přímo, ana berní správa použila svého oprávnění, davši si ji zaplatiti ze vkladu, s čímž žalovaný musil vždy počítati.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest sice přisvědčiti dovolatelce, že vlastním dlužníkem dávky byl a zůstal žalovaný podle §§ 7, 54 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. a že v § 62 (4) téhož zákona bylo stanoveno jen věcné ručení zadrženou částkou vkladů za dávku a že tedy žalobkyně, zaplativši dávku za žalovaného, platila jeho dluh, nikoli dluh vlastní. Nicméně však nelze jí přiznati nárok podle § 1042 obč. zák., a to proto, že dluh neplatila z prostředků vlastních, nýbrž z prostředků žalovaného. Prováděcí nařízení ze dne 27. července 1920, čís. 463 k citovanému zákonu stanoví totiž k odst. (4) § 62, o který tu běží, že právní jednání ve prospěch osob třetích, jež se vztahují na částky vkladů a pod., dosud neuvolněné, a jež byla uzavřena po 1. březnu 1919, jsou právně bezúčinná. Postoupil-li za těchto okolností žalovaný vkladní knížku ing. K-ovi, nelze v tom spatřovati příkaz, by žalobkyně celý vklad, tedy i onu zadrženou částku ing. K-ovi vyplatila; žalovaný ani nemohl předpokládati, že by žalobkyně jednala proti výslovnému zákonnému zákazu. Z jakého důvodu žalobkyně nedbala předpisů o zabavení části vkladu anebo proč proti nim jednala, jest nerozhodné, pokud jde o nárok podle § 1042 obč. zák., protože jednala o své újmě a na svůj vrub. Žalobkyni zbýval by podle toho proti žalovanému jenom nárok z obohacení, který však byl již odvolacím soudem s konečnou platností vyřízen, protože té části odvolacího rozsudku se dovolání nedotýká.

Čís. 11180.

Pojišťovací smlouva jest hotová, i když bylo ujednáno, že se pojištění stane účinným, až pojištěnec nabude předmětu pojištění. Pojišťo-

vací smlouva však po případě pozbyla účinnosti, nabyli-li pojištěnec předmětu pojištění jiného druhu.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1931, Rv I 1448/30.)

Žalovaný pojistil u žalující pojišťovny motorové kolo systému New Hudson, jež v době uzavření smlouvy neměl a ani později ho nenabyl, nýbrž opatřil si motorové kolo systému Ardi, jež pojistil u jiné pojišťovny. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení pojišťovací premie. Za řízení vnesla žalobkyně mezitímní určovací návrh, by bylo uznáno právem, že pojišťovací smlouva mezi stranami jest po právu. Procesní soud první stolice uznal právem, že není pojišťovací smlouvy mezi stranami, a zamítl žalobu o zaplacení pojišťovací premie. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Podle § 914 obč. zák. nemá se při výkladu smluv lpěti na doslovu výrazu, nýbrž jest vyšetřiti úmysl stran a jest rozuměti smlouvě tak, jak žádá obyčej poctivého obchodu. V tom smyslu jest odvolání přisvědčiti v tom, že žalovaný činil návrh na pojištění v předpokladu svého příštího interese jako majitel motocyklu bez ohledu na jeho značku. Neboť jest jasno, že pojišťovací smlouva měla žalovaného chrániti proti následkům povinného ručení a že žalovaný měl v úmyslu, by jako majitel nějakého motocyklu byl pojištěn, a nikoliv právě jen jako vlastník motocyklu systému New Hudson. Udává-li tedy svědek Teodor T., že při přijetí pojišťovacího návrhu byla řeč jen o motocyklu značky New Hudson a o žádném jiném, jest přes to smlouvě rozuměti jen tak, že se žalovaný zavazoval, že, jakmile si opatří nějaký motocykl, učiní jej předmětem pojištění. Svědek T. udal, že se pojišťovací smlouva měla státi platnou teprve, nabude-li žalovaný motocyklu. Pojišťovací smlouva není tudíž ničím jiným, než úmluvou uzavřítí příště smlouvu. Stanovisko, které hájí odvolání, že smlouva jako taková jest již v platnosti a že jen počátek pojištění a splatnost první premie nastává teprve dnem, kdy žalovaný silostroj získá, chová v sobě rozpor. Neboť pojišťovací smlouva, je-li již právoplatně uzavřena, působí a počíná dnem ustanoveným v polici ze dne 15. prosince 1927 a jest premie podle § 9 všeob. pojišť. podmínek tímto dnem splatná. Má-li však býti pojišťovací smlouva účinnou teprve, jak to svědek T. udává, nemůže tu býti platná a účinná smlouva. Poukazuje se též na § 8 všeob. poj. podm., podle něhož veškerá jinaká zvláštní ujednání jsou platná jen, bylo-li o nich vydáno písemné prohlášení společnosti. V § 7 (1) se dále uvádí, že pro posouzení práv a povinností obou smluvních stran jsou směrodatné jen police a její dodatky. Žalující strana se ocitá v rozporu s těmito ustanoveními, ježto podle police smlouva počíná 15. prosincem 1927, kterýmžto dnem jest též splatna první premie. Na § 7 dodatkových ustanovení nemůže se žalující strana v souzeném případě odvolávati, neboť nejde tu o to, že žalovaný místo silostroje již pojištěného nabyl náhradou jiného silostroje. Pojišťovací smlouvu, o níž tu jde, nelze tedy vykládati jinak, než jako úmluvu podle § 936 obč. zák. Návrh se stal dne 31. srpna 1927 a jest z police zřejmo,

že pojišťovací smlouva měla počítí dne 15. prosince 1927, že strany tedy předpokládaly, že až do té doby si žalovaný již silostroj zaopatří. Vymíněnou dobou ve smyslu § 936 obč. zák. jest tudíž 15. prosinec 1927. Žalující strana nenaléhala do jednoho roku od této doby na splnění přípovědi, nýbrž podala žalobu o zaplacení premie teprve dne 26. dubna 1929 a proto její právo ze smlouvy zaniklo. K témuž závěru se dospěje, hledí-li se k pojišťovací smlouvě ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu čís. sb. 9327, jak k platně již pojišťovací smlouvě, která byla uzavřena pod rozvazovací podmínkou. Neboť v tom smyslu byla právě první premie splatná dne 15. prosince 1927 a žalující strana, poněvadž první premii nezažalovala do tří měsíců po splatnosti, odstoupila podle § 9 odst. 4 všeob. poj. podm. od smlouvy.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání má pravdu v tom, že nejde o úmluvu o budoucí smlouvě ve smyslu § 936 obč. zák., podle níž strany pojišťovací smlouvu teprve by byly měly ujednatí, neboť strany podle návrhu k pojistce a podle pojistky nic takového neujednaly. Naopak byla přijetím návrhu a vystavením pojistky uskutečněna již sama pojišťovací smlouva, a nic na tom nemění okolnost, že bylo ujednáno, že se pojištění stane účinným, až žalovaný motorového kola nabude, neboť i pojišťovací smlouva, již jest pojištěn budoucí zájem (§ 63 (2) zákona ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. z.), jest smlouvou hotovou, i když jest sjednána pod podmínkou, že nastane pojištěný zájem (srov. sb. n. s. čís. 9327, vysvětlivky k pojišťovacímu řádu vydané bývalým ministerstvem spravedlnosti ve Vídni, 1915, str. 94 a 95, Dr. Albert Ehrenzweig, Die Rechtsordnung der Vertragsversicherung, Vídeň, 1929, str. 217 a Dr. Hermann-Otavský, Soukromé pojišťovací právo československé, Praha, 1921, str. 131). Přes to však nemohlo dovolání býti vyhověno, neboť podle pojišťovacího návrhu a podle pojistky, vyhotovené podle tohoto návrhu, byl žalovaný proti povinnému ručení pojištěn jako majitel motorového kola systému New Hudson, a je nesporné, že se majitelem motorového kola tohoto systému nestal, z čeho vyplývá, že pojištěný zájem nevznikl, přičemž se podotýká, že není nerozhodný druh (systém) pojištěného kola, jak patrně z § 7 dodatných ustanovení k všeobecným pojišťovacím podmínkám. Nevzniknutím zájmu nenabyla, pokud se týče pozbyla účinnosti pojišťovací smlouva, a nic na věci nemění, že žalovaný nabyl motorového kola jiného systému (systém Ardi), an jako majitel kola tohoto systému podle pojistky nebyl pojištěn a ana podle § 7 bod 1 všeob. poj. podmínek rozhodnou pro posouzení práv a povinností obou smluvních stran jest výhradně jen pojistka, vystavená na základě návrhu a dodatky k ní.

Čís. 11181.

Ujednání služební poměr nemusí nutně býti o sobě základem pro vyměření renty (§ 1325 obč. zák.), nýbrž jest ji vyměřiti na základě